

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

PODGÓRSKA Inema ^{AK}
_{W-we}

2em. Nerwińska
ps. "Reme Huczwa
(? - 2003)

3460 | WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

^{tt} PODGÓRSKA Irene
2 em. Nowińskie
3460/WSK

I/1. Relacja k. 5, s. 1-5

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 2, s. 1-2

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne

VI. Fotografie *brak*

II Materiały uzupełniające relację

- Nekrolog J. K. Nerwińskiej z d. Podgórskiej, „Życie Warszawy” 5.06.2003 r., k. 1, s. 1 + kopia ulb.
- Nekrolog J. Nerwińskiej z d. Podgórskiej [w:] [br. inf.], [b-d], ksero, k. 1, s. 2

1

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
ze dnia 1 VI 2003 r.
zmarła

**Nasza Ukochana Żona,
Mama i Babcia**

Ś. † P.

**IRENA – KRYSZYNA
NERWIŃSKA
z d. Podgórska**

Zastępowy lekarz medycyny,
uczestnik Powstania Warszawskiego,
porucznik AK zgrupowania „Kryśka” i „Parasol”,
pseudonim „Rena-Huczwa”.

Odnaczona Krzyżem Virtuti Militari,
Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski
i wieloma innymi odznaczeniami
wojskowymi i państwowymi.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się
w kościele św. Ignacego
na Wólce Węglowej
dnia 6 VI 2003 r. o godz. 13.15,
po którym nastąpi wyprowadzenie
do grobu rodzinnego
na cmentarzu miejscowym

mąż, dzieci, wnuki

Będziemy wdzięczni za obecność
przy pożegnaniu naszej Drogiej Zmarłej

Ż. Wój, 5 VI 2003.

*Zaśte Kupurbe
opis do listy m. wyprk*

Z głębokim żalem zawiadamiamy,

ze dnia 1 VI 2003 r.

zmarta

VM

**Nasza Ukochana Żona,
Mama i Babcia**

Ś. † P.

**IRENA – KRYSZYNA
NERWIŃSKA
z d. Podgórska**

Zasłużony lekarz medycyny,
uczestnik Powstania Warszawskiego,
porucznik AK zgrupowania „Kryśka” i „Parasol”,
pseudonim „Rena-Huczwa”.

Odnaczona Krzyżem Wirtuti Militari,
Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski
i wieloma innymi odznaczeniami
wojskowymi i państwowymi.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się
w kościele św. Ignacego
na Wólce Węglowej
dnia 6 VI 2003 r. o godz. 13.15,
po którym nastąpi wyprowadzenie
do grobu rodzinnego
na cmentarzu miejscowym

mąż, dzieci, wnuki

Będziemy wdzięczni za obecność
przy pożegnaniu naszej Drogiej Zmarłej

Z. Wuj, 5 VI 2003.

Z wielkim żalem żegnamy zmarłą
w dniu 1 czerwca 2003 roku

ŚP

Irenę Nerwińską
z domu Podgórska

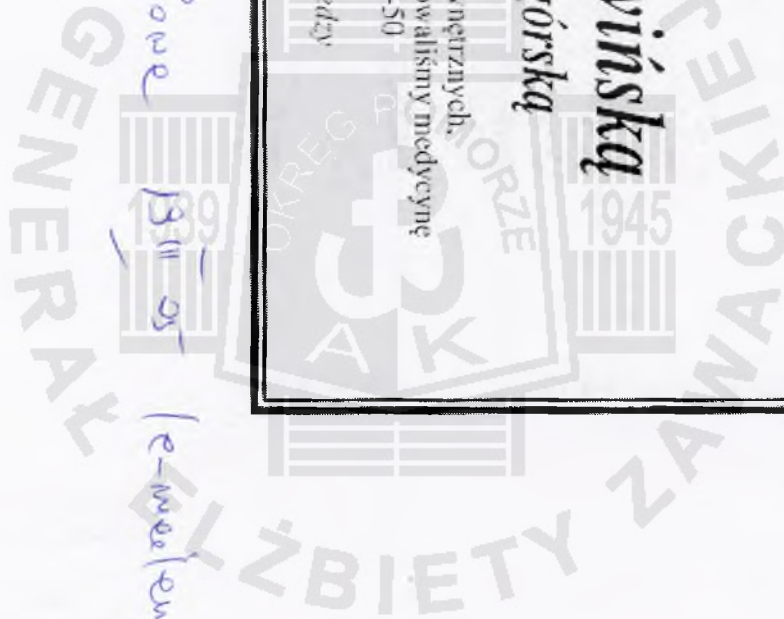
specjalistę chorób wewnętrznych,
maszą Koleżankę, z którą studiowaliśmy medycynę
w latach 1945-50
koleżanki i koleżki

Prusisła H. Kowalowa

13 III 05

(e-mail em)

II/2

I/1 Relacje

- Pożegnanie óp. J.K. Nowinińskiej, W-wa 2003, mps, kopia, k. 2, s. 1-2
- Biogram J. Podgórskiej-Nowinińskiej własny, [b.d.], mps, rkps, kopia, k. 3, s. 3-5 oraz kopia mb.
Przystąpiła do fundacji e-mailem H. Kosiłowej, 2005r.

p. 364/03

T: 3460/WSK

Nad grobem zmarłej 31 maja 2003 roku
Sp. Ireny Krystyny Nerwińskiej
z d. Podgórskiej - w dniu 6
czerwca 2003 r. na Cmentarzu
Północnym w Warszawie

Szanowna Rodzino,
Szanowni Znajomi,
Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Odprawdzamy dzisiaj na Wieczność naszą Koleżankę Sp. Irenę Krysty-
nę Nerwińską z domu Podgórską - uczestnika Powstania Warszawskiego -
sanitariuszkę pseudonim "Rena Huczwa" 24 kompanii batalionu "Tum" Zgru-
powania Armii Krajowej "Kryśka" walczącego na Czerniakowie - oficera
Wojska Polskiego.

Sp. Irena od najmłodszych lat rozumiała co to patriotyzm i czynnie
służyła Polsce.

Aresztowanie ojca Ireny /zamordowany w Starobielsku/ było impulsem
do rozpoczęcia wraz ze starszym bratem prac konspiracyjnych.

Po przeniesieniu się z matką do Warszawy w 1944 roku wstąpiła do
Wojskowej Służby Kobiet otrzymując przydział sanitariuszki liniowej
przy III plutonie 24 kompanii Zgrupowania Armii Krajowej "Kryśka".
W Powstaniu Warszawskim przeszła cały szlak bojowy rozpoczynający się
od ulicy Kruczej 7. Tam też było jej pierwsze zetknięcie z rannymi ko-
legami atakującymi "Małą Pastę" na ulicy Piusa.
Przegrupowanie III plutonu na Czerniaków dodało, poza pomocą rannym, do-
datkowych obowiązków - nocnych dyżurów w szpitalu ZUS, udziału w pracach
ziemnych dla bezpiecznych przejść i wreszcie pogrzebów zabitych.
W tych działaniach była niezmordowana.

Po zbombardowaniu ZUS-u nastąpiło następne przegrupowanie na ulicę Za-
górną. Tam wkrótce rozgorzały ciężkie walki, w których Zagórna i Idźkow-
skiego stały się reductami obronnymi, a sanitariuszki musiały spełniać
swe zadania w najbardziej ciężkich i niebezpiecznych okolicznościach.
Wreszcie ostatni rejon działań "Reny" to ulica Solec i brzeg Wisły,
gdzie opieka nad rannymi spletała się z ciężką pracą w ogniu bitewnym
przy ewakuacji poszkodowanych pontonami na Pragę.

Na dzień przed upadkiem Czerniakowa z grupą 7 osób - rozbitków
z 24 kompanii udało się "Renie" 22 września przejść kanałami na Moko-
tów. Tam w batalionie "Parasol" otrzymała nowe zadania.
Pod koniec walk na Mokotowie 27 września weszła ponownie do kanałów,
konwojując rannych wycofujących się do Śródmieścia.

2 października - po uprzednim odnalezieniu matki - wraz z ludnoś-
cią cywilną opuściła Warszawę.

Po wojnie poświęciła się profesji, która była przedłużeniem służby
czasu wojennego. Studia medyczne ukończyła w 1950 roku.

Jako lekarz została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

W 1950 roku założyła rodzinę. Oboje z mężem wychowali dwie wspaniałe córki.

Życie i działania Śp. Ireny zostały uhonorowane : Orderem Wirtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Powstańczym oraz Kawalerskim i Komandorskim Krzyżem Odrodzenia Polski.

Była czynnym członkiem naszego Środowiska Żołnierzy Zgrupowania AK "Kryśka". Żyła i dzieliła się wspomnieniami jakże dramatycznego okresu historii Polski, jednak wypełnionymi nadzieją.

Żegnamy Cię Irenko - osobiście moja rówieśniczko - przepraszam za tę dygresję, ale ja również urodziłem się w maju, również 24 roku, i również w Gnieźnie.... Kto wie, czy nasze Mamy nie znały się wówczas.

Żegnamy Cię serdecznie i z żalem.

Niech przyjmie Cię polska ziemia, - ziemia Warszawy, o którą walczyłaś.

Cześć Twojej pamięci!

"Słowo" wygłosił Janusz Dereziński "Jarosz" ze Środowiska Zgrupowania AK "Kryśka", wykorzystując również Wspomnienia serdecznej Przyjaciółki Śp. Ireny - Pani Aliny Gieburowskiej.

NERWINSKA-Podgójske Imię

Biogram

Dane personalne: nazwisko, ewent. "lewe" - okupacyjne, nazwisko panięskie, imiona, pseudonimy
 Nerwinska - Podgójska Irina - Terystyna pseud. Roma - Kuznia - Rina
 stopień żołnierski w Konspiracji i po wojnie
 st. strzelec, podporucznik, porucznik
 data i miejsce urodzenia, imiona rodziców
 20 maja 1924, Quincio - Passet Podgójski, Maria z d. Poplańska
 aktualny adres, nr telefonu
 00-724 Warszawa ul. Chałubińska 27 w 27 tel. 844 27-45
Wojna 1939r.: działalność, udział w obronie
 jako harcerska, we wrześniu 1939, zgłosiłam się ochotniczo do pracy w szpitalu
 polowym w Hrubieszowie, Pracowałam na oddziale chirurgii, do chwili likwidacji
 szpitala przez niemieckie okupacyjne - w lipcu 1940
Okupacja: data wstąpienia do Konspiracji, formacja, funkcja, udział w akcjach, aresztowania,
 wysiedlenia, tajne nauczanie, szkoła, rozpoczęcie lub kontynuacja tajnych studiów, praca
 społeczna - RGO, Patronat
 Od września 1941 do marca 1944, udział w Konspir. na terenie Hrubieszowa, Lemona
 Stróżna, Terestówka, Horów - d-cz. kpt. H. Bogdan, "Aja" - Szkoła Kanall,
 tajni konspir. - Hrubieszów, Na miesiąc w szpitalu - wyjazd do Warszawy w lipcu 1944
Powstanie: udział od-do, oddziały, funkcje, miejsce akcji i działania, zranienia, służba sanitarna
 Od 1.08.1944, samodzielną kolumnę, w lipcu 24 maj. Szkoła Kanall, Kozłowska
 Szkoła w Terestówce - 22.05.44 (miejscem konspir. na ulicy 11.05.44 -
 ustawa do 3 km. Bat. "Pawel" 12.05.44, prof. Kanall, dr. Szewcowa
Kapitulacja: niewola, szpital, obozy, miejsce pobytu
 5.10.1944, wyjazd z Warszawy, nieczeka o transportu pod Brzezynem
 Przebywałam w Internacie, zdemontowałam pod Warszawą, gdzie uczestniczyłam w
 tajni konspir. do Koczanowickich, w styczniu 1945, powrót do Warszawy
Wyzwolenie: pobyt na obczyźnie, służba w formacjach zagranicznych, studia zagraniczne, praca w
 służbie zdrowia wojskowej, cywilnej, powrót do Kraju, represje, praca zawodowa, działalność
 społeczna, służba wojskowa
 1945, Malina, dr. H. Kotłowska, 1945-1960, Szkoła Lekarska w W.
 (B.K. Mad. w W. ul. Chałubińska 27 w 27)
Osiągnięcia: naukowe, specjalizacje, kariery administracyjna, stanowiska, awanse, odznaczenia,
 osiągnięcia pozamedyczne, sukcesy za granicą
 Praca w Prawdzie, Kultura, Szkoła, w tym jako red. Kultura - 10.05.45
 Osiągnięcia, w tym w Prawdzie, Szkoła, w tym jako red. Kultura - 10.05.45
 praca w Prawdzie, Szkoła, w tym jako red. Kultura - 10.05.45
 Część opisowa na odwrotnej stronie.
 MZK ul. Jankowicza 2) lekarz w Prawdzie, M.Z.L. - specjalistka z dziedzin
 Chorób wewnętrznych - odbyły staż, różne wydatki celowe - prawo, prawo
 publiczny pisa.
 Biogram: Przewodnik, Szkoła, 1944, D - Cytosol, Koczanowicki, dr. H. Koczanowicki
 przy Związku Działalności Inwalidów, społeczeństwo, szpital, w tym jako red.
 MZK Chorób wewnętrznych, Przewodnik, Tow. Antyallkohol. (Alkoholizm i jego powst.)

Przysiężenie H. Koziołowej e-mailem 19.11.05

Podchorążym i rotmistrzem i pułkownikiem. Przewodził mój brat Jan Kubiński
 za udział w Powstaniu 1863, chorągiew na Syberii, karawanszacha majątków
 na Kresach brzołdowskich. Dziad mój - Karol Popławski i synem Józefem
 zostali zamordowanymi - 1919 r. przez bolszewików na terenie wojennego rejonu
 na udział Józefa i Karola Popławskich w walkach pod Warszawą.
 Ojciec mój Piotr Podgórski kpt. k.P. (po śmierci mordercom do stopnia
 pułkownika - odznaczony krzyżem Wiktora Młodszy i kł.) poległ w 1934 r.
 na terenie woj. lubelskiego, wzięty do niewoli - zamordowany w Stalowej Woli.
 Brat mój Tadeusz - podchorążym Wojskowej Szkoły Podchor. Art. w Lublinie
 brat udział w walkach 1939 r. na terenie woj. lubelskiego, w obronie Lwowa
 oraz pod Wotnem. Amantowany w 1941 r. przez gestapo za udział w konspiracji,
 zamordowany w 1942 r. w Oświęcimiu. Ciotka matka Hanna Popławska pani
 „faktoryżnie” była w latach 1913-18 jedną z założycielek Komunistycznej Zr.
 Strzeleckiego, P.O.W. Kraków. Razem z moją matką Marią i siostrą Kornelią
 brat udział w konspiracji w czasie okupacji w niepodległym miasteczku w Hrubim
 nowie mieszkał w punkcie dowodzenia oddziałem AK walczącym na terenie
 Hrubinowa, Zamieszka. Skończył w sierpniu 1944 r. w Zagłębiu a przy tym
 nam amantowany, otrzymał przy rozkazie sprowadzenia Hrubinowa. Powrócił
 się do formacji, tam ciotka matka Kornelia - siostra K.G.A.K. w kwietniu
 1944 r. uciekła z nim do W.K. AK - psuedo „Rama - Kucera”. „Rama - Kucera”
 w dniu 3.02.1944 r. otrzymał przy rozkazie do 2. plut. 24 kompanii sprowadzenia
 pod dowództwem kpt. Kopyci” jako sanitariusza - łącznika. Brał udział
 w walkach w Świdnicy, w Krasnie, w Piaskach - walczył w PASTW, w Mokotowie,
 w Hucie, Pl. 3 Kory, w Krasnie, w Rozbrat - ZUS, w Ciemiężku, w Sł. Łęka,
 w Jankowicach, w Sokoł. Part. Ciemiężka, w Fabrycznej, w Wólce. Brał
 udział w walkach na przyczółku Ciemiężka - Łęka i oddziałami sprowadzenia
 w Radostnie, w Łęce, w Piaskach. Za udział w walkach otrzymał
 wkrótce w 28. ZUS O.K. AK z dn. 15.09.1944, Krzyż Wolności, w dn. 29.07.44.
 i w tym samym oddziale przetrwał kamatanie na jeziory Mokotów, gdzie walczone
 musiał z kompanii „PASTW” - ośmiu por. „MARM”. Brał udział w wojnie
 na oddziale, w Ciemiężku, w Sokoł, w Ciemiężku, w Part. Ciemiężka, w Ciemiężku, w Ciemiężku
 w dniu 27.07.1944 r. otrzymał przy rozkazie sprowadzenia kamatanie grupy
 kof. w tym samym oddziale przetrwał kamatanie na jeziory Mokotów, gdzie walczone
 w Al. Ujazdowskiej w dn. 5.10.1944, w tym samym oddziale walczone w tym samym
 pod Prezydentem.

- Odznaczenia:
- 1 Krzyż Wolności - Rozk. kom. O.K. AK w 28 z 15.09.44.
 - 2 Medal wojenny 1, 2, 3, 4 z dn. 15.09.1944 r. - Łódź M. 25712
 - 3 Krzyż Armii Krajowej z dn. 29.07.1944 r. - Łódź M. 26416
 - 4 Krzyż kawal. Ord. O.K. Polski - 20.04.1989 r. M. 764-75-22
 - 5 Medal Srebrny - 27.02.1980 r. M. 116-20-120
 - 6 Order Wojny Wiktora Młodszy i kł. 11.11.1984 r. M. 151184
 - 7 Złoty Krzyż Zasługi i miedziowy 11.11.1984 r. M. 252/83
 - 8 Medal Wojny Polskiego - Polska Srebrna Srebrny 11.11.84 r. M. 724/84 nr nr 1, 2, 3
 - 9 Order Polonia Restituta III kl. - Krzyż Komandorski 11.11.84 r. M. 362/84
 - 10 Krzyż Walecznych z dn. 11.11.1984 r. M. 235/84

Amysłowie H. Karłowice z - matką 1911/05

PODGÓRSKA 20m. Nemińska Jolene

- 11. Odmaka liter. Walk o Miropol. Nr 518997/192 - 2-
- 12. Medal za Waleczność 1939-1945 Nr 56-95-1803 z dn. 25.04.1995r.
- 13. Księgi Partyzancki Nr 56-95-220 z dn. 25.04.1995r.
- 14. Księgi Armii Krajowej Nr 6-96-228 z 24.06.1996r.
- 15. Waleczność Księgi Powstaniec Nr 58-82-51 K 14.07.1982r.
- 16. Odmaka Pamiętk. b. Zgrupow. AK „KRYSKA” - Czarniaków 1.08. - 23.09.1944r.
- 17. Odmaka Pamiętk. Zgrupow. „RADOŚLAW” Nr 923
- 18. Odmaka Pamiętk. „Fleki Burza” Nr 1/48/03

d.c. -

N. Nemińska -
Pamięć

Przełożyła H. Kosiłowa 19^{III} 2005 (e-mail)

PODGÓRSKA zdm. Nemnińska Jene

11. Odmaka breter. Walk o Najpoll. Nr 512997/192 - 2- d.c.
12. Medal za Warszawę 1939-1945 Nr 56-95-1203 z dca. 25.04.1995r.
13. Kniży Partyzancki Nr. 56-95-220 z dca. 25.04.1995r.
14. Kniży Armii Krajowej Nr 6-96-222 z 24.06.1996r.
15. Warszawski Kniży Powstaniowy Nr 58-82-51 K 14.07.1982r.
16. Odmaka Pamigtk. b. Zgnipow. AK, KRYSKA - Czerniaków 1.08. - 23.09. 1944r
17. Odmaka Pamigtk. Zgnipow. „RADOSTA” N. 923
18. Odmaka Pamigtk. „Akcyj Burza” Nr 11/48/03

N. Wermiński
Poznań 1944

IV Korespondencje

W. 364/03

Toruń 22 VII 2003 r.

10. m.v.
2019
Młotekopente
Podgórskiej

kopie

L. dz. 3571/E. 2

Pan Janusz Dereziński
ul
Warszawa

Szanowny Panie,

Dziękujemy za przesłanie materiałów dotyczących śp. Ireny Nerwińskiej z d. Podgórskiej. Na ich podstawie została założona w naszym Archiwum Wojennej Służby Kobietteczka osobowa o numerze inwentarza 3460/WSK.

Obecnie trwają intensywne prace nad Słownikiem Kobiet odznaczonych Orderem Wojskowym Virtuti Militari. Irena Nerwińska figuruje na naszej liście kobiet odznaczonych VM, ale nie posiada jeszcze weryfikacji i prawdopodobnie jej biografia znajdzie się w tomie IV Słownika - Suplement. Będziemy wdzięczni jeśli zechce Pan przesłać inne materiały na jej temat lub skontaktuje nas z kimś kto mógłby to zrobić. Zależy nam na Jej fotografii i wszelkich dokumentach lub ich kserokopiach związanych z Jej osobą. Przesyłam schemat relacji WSK, może zechce Pan ~~je~~ opracować. Będziemy wdzięczni za wszelką pomoc.

Czy zechciał by Pan napisać od kogo dowiedział się Pan o naszym Archiwum?

Załączamy materiały informacyjne na temat naszej Fundacji i działającego w jej ramach Memoriału Generał Marii Wittek.

Z wyrazami szacunku

Elżbieta Zawacka

zef.

1. Ulotki o Fundacji
2. - II - o Memoriale
3. - II - o Muzeum
4. Schemat relacji WSK
5. Ulotki wydawnicze

Janusz Dereziński
Warszawa, ul.

P. 369/03

Warszawa, 6.06.2003 r. 10. MR

Archiwum Pomorskie AK
i Archiwum WSK

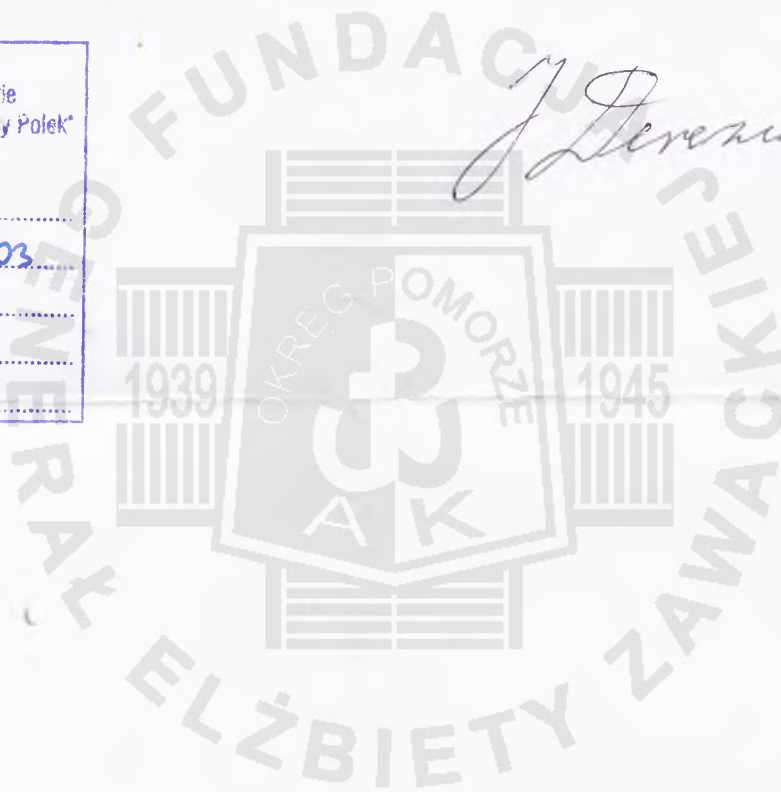
87 - 100 Toruń
ul. Garbary 2

Spełniając prośbę jednej z uczestniczek uroczystości pogrzebowej
Śp. Ireny Nerwińskiej z d. Podgórskiej, w załączeniu przesyłam moje "Słowo"
nad grobem Śp. Ireny.

Załącznik - "Nad grobem"

Z uszanowaniem

FUNDACJA	
"Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek" w Toruniu	
Wpłynęło dnia:	23. 06. 03
L. dz.:	2974 / WSK-412/03
.....	WL
Załącznik:
Referent:

T. 3460/WSK

AK
W-100

PODGÓRSKA Jurek
zam. Nowińska
ps. „Rena Huczwa”

V Nazwiskowe karty informacyjne

i

UM?

AK
W-WE

Nowini'ske - Podgórske Ineu

- H. Koziołowe myśle o
miej'done | podziękowa E2
tel. 21111 05

Zob. koresp. E2 z H. Koziołowe ; 10/w.
286/05 111 05, B181/

d. 6. 11. 05

VM? Sokołowski?

PK
VM

Mor de Podgórske - Merwiniska Irene
rodzinny Zgr. Krynka ps. "Rene Huerwa"
barn Meres, "Pawel"

M/K? gen Łokciowski / Woznicki

m. luj 131/89 2 daty 11 XI 89

fiszmy jako adrecesome VM

w jakimś przypadku adresemym wykoje
przez B. Keminska / protokolentkę posiedzeni
26 S 2 i AKI; prelozate J. Kucynska

S 2 VI 2011

++ "Sokdnicla"

1. N Podgorske Dem. Nerwimiske

2. I, ps. Inwe ps. "Rene - Hucawa"

3. ur. 2 m. 1 VI 2003

4. st. ppex

5. Org. AK

6. przydz W-we

..... Zarypowanie "Kryste"

..... bez "Nawet"

7. funkcje

.....

8. nr 15A/89 data wydania. XI, 1989

9. źr.

FUNDACJA
GENERALK
ELŻBIETY ZAMACKIEJ
1939 1945
OKRĘG POMORZE
AK

Kopieje przekazane przez EZ
do
prez me 10 fundacji "Słowiański
Kobiety"

PODGÓRSKA Szrama

